

Vlaanderen
is toerisme

DUURZAAMHEIDSPLAN

Voorwoord

Toerisme Vlaanderen heeft met 'Reizen naar Morgen' een ambitieuze toekomstvisie, met als doel de positieve kracht van toerisme te versterken. Zo kan Vlaanderen bloeien als een innovatieve, inspirerende en kwalitatieve bestemming ten bate van de plek, haar bewoners, ondernemers en bezoekers.

Duurzaamheid in al haar dimensies maakt integraal deel uit van die visie, maar is binnen toerisme een complex gegeven. Toerisme Vlaanderen heeft daarom een duurzaamheidsplan uitgeschreven dat rekening houdt met de impact van toerisme op elk aspect van onze bestemming. Dit plan geldt als basis voor een verdere structurele uitwerking rond duurzaamheid, zowel voor Vlaanderen als **bestemming**, als voor onze **interne organisatie**. We willen immers niet alleen de sector en bestemming ondersteunen bij toekomstige uitdagingen; ook binnen onze interne werking kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan het verlagen van onze impact op de omgeving.

Inzichten in draagkracht en duurzaamheid evolueren snel. Ons duurzaamheidsplan is daarom vooral het startpunt van een dynamisch traject dat zich verder zal ontwikkelen. We zetten woorden om in daden door concrete doelstellingen te formuleren en daaraan meteen de juiste acties te koppelen. Hierbij bouwen we niet alleen voort op bestaande processen, maar zetten we ook tal van nieuwe stappen.

Een jaar lang heeft Toerisme Vlaanderen een intensief traject afgelegd om tot dit plan te komen. Er werden heel wat puzzelstukjes samengelegd om tot de juiste ambities, doelstellingen en acties te komen. Wat betekent duurzaamheid precies voor het toerisme in Vlaanderen? En wat met onze eigen organisatie?

Lees snel verder en ontdek hoe de puzzel vorm gekregen heeft. Heb je vragen of suggesties, laat het ons dan zeker weten. Ik wens je veel leesgenot,

Peter De Wilde
CEO ad interim Toerisme Vlaanderen

TOERISMEVLAANDEREN

Inhoud

PAGINA

1. Voorwoord	2
2. Het proces	3
3. Duurzaamheidsaspecten voor onze bestemming	4
4. Duurzaamheidsaspecten voor onze interne werking	12
5. Implementatie	17

Verantwoordelijke Uitgever (V.U.)

Peter De Wilde, Toerisme Vlaanderen,
Grasmarkt 61, 1000 Brussel

Wettelijk depot

D/2022/5635/24/1

Meer informatie

www.toerismevlaanderen.be

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welk wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het proces

In juni 2021 startte in samenwerking met adviesbureau Sustenuto het proces om samen met de hele organisatie tot het huidige plan te komen. Het duurzaamheidsplan ontstond in verschillende fases.

De eerste fase van het project bestond uit het opsporen en in kaart brengen van de duurzaamheidsaspecten. Concreet zijn dit de factoren waar Toerisme Vlaanderen een impact op heeft, zowel extern als intern.

Op basis van de input van de werkgroep en directie, de strategie en visie van Toerisme Vlaanderen, de bestemmingsbarometer, de Global Destination Sustainability Index en de inspirerende plannen van partners en vergelijkbare bestemmingen werd een lijst van een 20-tal duurzaamheidsaspecten opgesteld.

Wat betreft de bestemming, kiest Toerisme Vlaanderen ervoor om in 2022 aan slag te gaan met de volgende aspecten:

- Inclusiviteit en toegankelijkheid
- Transport
- Communicatie en toegang tot informatie
- Ecologische duurzaamheid van toeristisch aanbod, congressen en evenementen
- Leefbaarheid
- Uitstoot van broeikasgassen

In 2024 zal het actieplan uitgebreid worden met de overige aspecten:

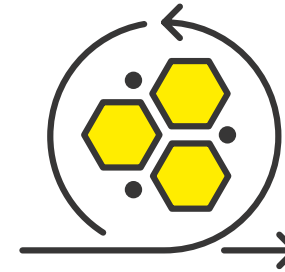
- Economie en tewerkstelling
- Gezondheid en welbevinden
- Kwaliteit van de natuurlijke omgeving
- Overtoerisme
- Gebruik van grondstoffen
- Voorzieningen
- Afvalbeheer
- Aanbod van toeristische uitbatingen
- Persoonlijke veiligheid

De geselecteerde aspecten voor de interne werking van Toerisme Vlaanderen werden van in het begin volledig in het actieplan opgenomen:

- Afvalbeheer en gebruik van grondstoffen
- Water
- Energieverbruik
- Groene producten en diensten
- Ecologisch duurzaam personeelsbeleid

Tot slot werd in een laatste fase alle beschikbare informatie omgezet naar SMART-doelen (doelstellingen die specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden zijn), aangevuld met hun voornaamste acties. De doelstellingen hebben 2030 als horizon en bevatten tussentijdse doelen waar mogelijk.

In mei 2022 keurde de directie en minister van Toerisme Zuhair Demir het duurzaamheidsplan goed.

..... JUNI - JULI 2021

- Samenstelling werkgroep
- Analyse mogelijke duurzaamheidsaspecten

..... AUG. - SEPT. 2021

- Peiling ambitie directie
- Keuze duurzaamheidsaspecten Toerisme Vlaanderen

..... OKT. - DEC. 2021

- Bepaling duurzaamheid interne werking

..... JAN. - MAART 2022

- Bepaling ambities en indicatoren

..... APRIL - MEI 2022

- Opmaak doelstellingen en acties
- Bepaling implementatie
- Goedkeuring

Duurzaamheidsaspecten voor onze bestemming

© Stad Gent

Inclusiviteit en — toegankelijkheid

AMBITIE

Bezoekers voelen zich als gast welkom, worden hartelijk ontvangen en hebben betekenisvolle ontmoetingen met bewoners en andere bezoekers, ongeacht leeftijd, gender, religie, geartheid, herkomst....

Bezoekers en bewoners beleven op een betaalbare, toegankelijke manier het volledige toeristische aanbod van Vlaanderen, met oog voor jongeren, families, mensen met een beperking, minderheden, kansarmen en anderstaligen.

DOELSTELLINGEN

- Het aandeel erkende logies met een label A of A+ is tegen 2030 met 25% en tegen 2024 met 5% gestegen tegenover 2021.
- Alle *dedicated* congreslocaties ⁽¹⁾ binnen de congressteden en de congreslocaties die door Toerisme Vlaanderen gefinancierd worden, hebben tegen 2030 het M-label.
- Alle congreslocaties binnen de koepels 'Flanders Heritage Venues' en 'Special Meeting Venues' doorlopen tegen 2030 een toegankelijkheidsstraject met het oog op een maximalisering van de toegankelijkheid.
- De tevredenheidsscore van internationale verblijfstoeristen over de gastvrijheid van de lokale bevolking in de kunststeden, regio's en aan de kust bedraagt minstens 200, tegenover 170 volgens de huidige Travelsat-statistieken.

ACTIES

1. **Toegankelijkheid** wordt steeds als **basisvoorwaarde** ⁽²⁾ opgenomen in alle subsidiedossiers, projecten, kwaliteitstrajecten en concessieovereenkomsten.
2. We vervolledigen ons plan voor **gastvrijheid** en **lokaal ambassadeurschap**.
3. Via de **logiessubsidies** blijven we **investeringen** in **toegankelijkheid** in toeristische logies stimuleren. We onderzoeken ook of Toerisme Vlaanderen opnieuw toegankelijke investeringen in jeugdverblijven kan ondersteunen.
4. We denken thema-overschrijdend na hoe we bepaalde **doelgroepen** beter kennis kunnen laten maken met het **toeristische aanbod** van Vlaanderen en hoe we **toegankelijkheidsinformatie** beter kunnen ontsluiten.
5. Het begeleidingstraject rond toegankelijkheid van congreslocaties wordt verdergezet en uitgebreid.
6. We ontwikkelen een methode om de **tevredenheid over de gastvrijheid van de lokale bevolking** in de regio's en aan de kust te achterhalen.
7. We organiseren binnen het netwerk 'Iedereen Verdient Vakantie' jaarlijks **5 ontmoetingen** rond het thema laagdrempeligheid.

(1) BMCC Brugge, Corda Campus, FMCCA, Gent ICC, Kursaal Oostende, Thor Central
(2) Aan het einde van een subsidieproject moet men voldoen aan de gemaakte afspraken: bij logies betekent dit dat men een label moet halen. Bij andere dossiers, waar bijvoorbeeld geen label beschikbaar is, moet men voldoen aan de afspraken die op basis van een advies werden gemaakt.

— Transport

AMBITIE

Bezoekers bereiken en bezoeken Vlaanderen en alle toeristische locaties vlot, veilig, comfortabel en efficiënt via duurzaam vervoer en zonder overlast voor de omgeving.

Een groot aanbod aan naadloos op elkaar aansluitende energievriendelijke transportmiddelen, gespreid in ruimte en tijd, staat ter beschikking van bezoekers. Hierbij wordt rekening gehouden met de noden en drempels van zij die deze middelen gebruiken.

DOELSTELLINGEN

- De tevredenheidsscore van internationale verblijfstoeristen over openbaar vervoer in de kunststeden, de Vlaamse regio's en de kust bedraagt minstens 200, tegenover 164 volgens de huidige Travelstat-statistieken.
- Het aandeel verblijfstoeristen in de kunststeden dat met de wagen (momenteel 46%) en trein (gewone trein + HST, momenteel 41%) komt, is tegen 2030 omgekeerd.
- Minstens 15% van de verblijfstoeristen in de Vlaamse regio's die in een hotel of B&B verblijven, komt tegen 2030 met het openbaar vervoer en/of de fiets. Momenteel is dat 8% bij hotels en 6% bij B&B's.
- Minstens 25% van de verblijfstoeristen aan de kust die in een commercieel logies verblijven, komt tegen 2030 met de trein. Momenteel bedraagt dit aantal 14%.

- Minstens 80% van de eigen en door Toerisme Vlaanderen gesubsidieerde projecten haalt via de mobiliteitstoets van de GRO duurzaamheidsmeter ⁽³⁾ het prestatieniveau 'beter' voor bereikbaarheid met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.

ACTIES

1. We nemen de **mobiliteitstoets** (GRO) op in subsidiedossiers en berekenen deze ook voor het eigen patrimonium om tot verbeteracties te komen.
2. We zetten in onze **communicatie** in op een vlot gebruik van het openbaar vervoer en de fiets om Vlaanderen te bezoeken.
3. We sporen uitbaters van toeristische ondernemingen aan om partnerschappen aan te gaan en ook zelf het gebruik van het **openbaar vervoer en de fiets te promoten**.
4. We ontwikkelen een methode om de **tevredenheid over het openbaar vervoer** van verblijfs-toeristen in de Vlaamse regio's en aan de kust te meten.

(3) De GRO duurzaamheidsmeter wordt toegepast op infrastructuur en heeft als doel de ambities op vlak van duurzaamheid en circulair bouwen te behalen. GRO kan voor alle functies gebruikt worden: kantoorgebouwen, toeristische infrastructuur, residentiële gebouwen, gemengde functies,... onafhankelijk van de grootte van een bouwproject.

Communicatie en — toegang tot informatie

AMBITIE

Via diverse communicatiekanalen wordt informatie aangereikt waarmee bezoekers hun reis en vakantiebeleving zelfstandig en duurzaam kunnen plannen en uitvoeren. De toeristische sector is, mede via de communicatiekanalen van Toerisme Vlaanderen, goed op de hoogte van de laatste trends in duurzaamheid en de mogelijkheden in duurzame investeringen.

DOELSTELLING

- Ten minste 70% van de buitenlandse reizigers bekend met Vlaanderen vindt Vlaanderen een duurzame bestemming.
- De tevredenheid van de sector over de informatie die Toerisme Vlaanderen aanreikt over duurzaamheid haalt ten minste 8 op 10.
- Ondernemers, bezoekers en bewoners hebben toegang tot transparante en heldere informatie over de jaarlijks gerapporteerde duurzaamheidsinspanningen van Toerisme Vlaanderen.

ACTIES

1. We verweven **duurzaamheid in al haar aspecten in onze communicatie over de 6 thema's** en het aanbod van Toerisme Vlaanderen, zowel voor bezoekers, bewoners als voor de sector.
2. We zien erop toe dat de elementen rond toegankelijkheid, familievriendelijkheid,

het plannen van een bezoek, het openbaar vervoer, reizen met een lagere ecologische impact, ... duidelijk en in verschillende talen aanwezig zijn op de relevante **communicatiekanalen**.

3. We ontwikkelen een methode om de **perceptie van duurzaamheid** van de bestemming Vlaanderen te achterhalen.
4. We dragen trends in duurzaamheid, mogelijkheden in duurzaam ondernemen ... actief uit in ons **netwerk**.
5. We maken complexe informatie over duurzaamheid **helder en toegankelijk voor uitbaters en aanbieders**, bijvoorbeeld aan de hand van duidelijke instructies om de ecologische impact te verlagen.
6. **Duurzaamheidsprestaties** worden gemonitord en ofwel jaarlijks ofwel, waar mogelijk, op permanente basis gecommuniceerd, zowel naar de sector, de bewoners als de bezoekers.

© Gemeente Hechtel-Eksel

Ecologische duurzaamheid van toeristisch aanbod, congressen en evenementen

AMBITIE

Het toeristisch aanbod, congressen en evenementen in Vlaanderen zijn geloofwaardig duurzaam. Bezoekers ervaren hoe duurzaamheid wordt toegepast in uitbatingen en zijn hier goed over geïnformeerd.

Werken met ecologische producten en diensten is de eerste optie voor toeristische ondernemers, zonder dat dit extra vakantiedrempels, bijvoorbeeld financieel, creëert. Uitbaters zijn zich bewust van de opportuniteiten die ze hebben om hun onderneming ecologisch en sociaal duurzamer te maken.

DOELSTELLINGEN

- De **materiaalvoetafdruk** van toeristische uitbatingen daalt met 30% tegen 2030.
- Toeristische uitbatingen in Vlaanderen verkleinen hun consumptie van single use plastics.
- Het totaal aantal uitbatingen met een **Green Key label** is tegen 2030 met 44% en tegen 2024 met 8% gestegen ten opzichte van 2022.
- Het aantal locaties met een **Blue Flag label** is tegen 2030 met 18% en tegen 2024 met 3% gestegen tegenover 2022.

- Elke concessie en elk project gefinancierd door Toerisme Vlaanderen handelt naar de duurzaamheidsvoorwaarden in de overeenkomst.
- Van de *dedicated* congreslocaties ⁽⁴⁾ binnen de congressteden en de congreslocaties die door Toerisme Vlaanderen gefinancierd worden, beschikt in 2024 25% en in 2030 100% over een duurzaamheidscertificaat van een derde partij.
- Alle congreslocaties binnen de koepels 'Flanders Heritage Venues' en 'Special Meeting Venues' doorlopen een duurzaamheidsopleiding binnen het kader van het begeleidingstraject.
- Vanaf 2023 werkt elk evenement en congres dat Toerisme Vlaanderen ondersteunt vanuit een aangeleverd duurzaamheidskader om zo de ecologische voetafdruk maximaal te reduceren.

ACTIES

1. We werken samen met een sterke partner zoals Vlaanderen Circulair **projecten en programma's** uit om toeristische uitbatingen in Vlaanderen in de toekomst meer circulair te laten functioneren.
2. We bekijken welke andere mogelijkheden tot **certificering** er bestaan die toepasbaar zijn op de toeristische sector.
3. We zetten **programma's op voor de toeristische sector** rond lokale productie en consumptie, single use plastics, voedselverspilling en herbruikbare materialen.

vervolg volgende pagina >

(4) BMCC Brugge, Corda Campus, FMCCA, Gent ICC, Kursaal Oostende, Thor Central

4. We evalueren de huidige logiessubsidies en onderzoeken de mogelijkheid om toeristische uitbatingen via subsidies te ondersteunen bij het behalen van het **duurzaamheidslabel** of het installeren van **energiebesparende maatregelen**.
5. We nemen voorwaarden op tot het verminderen van uitstoot, energie, water, afval, circulair gebruik van materialen en samenwerking met partners met een duurzaamheidscertificaat in al onze subsidiedossiers binnen de 6 thema's en bekijken in welke mate **certificering als voorwaarde** moet worden opgenomen.
6. We versterken de werking rond **Green Key, Blue Flag** en eventuele andere ecolabels, met actieve **communicatie en sensibilisering** en de uitwerking van een lerend netwerk. We doen dat, in samenwerking met Good Planet, koepelorganisaties, de steden en de provinciale toeristische organisaties, dit zowel voor logies als attracties.
7. We onderzoeken de mogelijkheden van een **duurzaamheidscertificering** voor congres- en eventlocaties; en werken een certificeringstraject uit.
8. We breiden de **leidraad** 'Kwaliteit in congreslocaties' uit met een luik rond duurzaamheid.
9. We breiden het **begeleidingstraject** voor 'Flanders Heritage Venues' en 'Special Meeting Venues' uit met een luik rond duurzaamheid.
10. We werken **duurzaamheidsrichtlijnen uit voor evenementen en congressen** die we ondersteunen en bouwen een netwerk uit rond verduurzaming van de event- en congressector met maximale verspreiding van goede voorbeelden.
11. We gebruiken ons **netwerk** om goede voorbeelden, tips en informatie over circulariteit te verspreiden.
12. We ontwikkelen een **methode om de materiaalvoetafdruk en afvalproductie** van de toeristische sector waar mogelijk in te schatten. Op basis hiervan stellen we concrete SMART-doelstellingen op rond afval.
13. Samen met partners binnen en buiten de toeristische sector **sensibiliseren** we bezoekers over lokale productie en consumptie, single use plastics, voedselverspilling en herbruikbare materialen.
14. We vertalen de strategische kernprincipes 'nature first' en duurzaamheid in concrete handvaten voor (potentiële) aanbieders van natuur- en landschapsbelevingen

— Leefbaarheid

AMBITIE

Bewoners hebben een belangrijke stem in toerisme. Toerisme Vlaanderen maakt, in het kader van zuinig ruimtegebruik, de toeristische infrastructuur maximaal multifunctioneel zodat zowel bewoners als bezoekers er gebruik van kunnen maken. Bewoners leven in een veilige omgeving zonder overlast van toerisme waar het DNA en de eigenheid van een plek en de sociale cohesie gewaarborgd blijven, en waar het evenwicht tussen bewoners, bezoekers, ondernemers en de plek bewaard blijft.

We weten wanneer een drempel van draagkracht en leefbaarheid overschreden wordt door toerisme en hoe dit voorkomen kan worden.

Ondernemers van toeristische uitbatingen nemen de principes van duurzaam ondernemen over in hun dagelijkse werking en in hun verdere ontwikkelingen.

DOELSTELLINGEN

- Het aandeel bewoners dat aangeeft dat een toenemend aantal toeristen de leefbaarheid van kunststeden en regio's vermindert, blijft onder de 25%.
- Het aandeel van de top 3 maanden in het totale aantal overnachtingen bedraagt niet meer dan 40%.
- Ten minste 40% van de bewoners van de kunststeden geeft aan dat hij of zij

gehoord wordt in ideeën rond toeristische ontwikkelingen in de stad.

- 90% van de contacten van Toerisme Vlaanderen binnen de toeristische sector kent de visienota 'Reizen naar Morgen' en 75% van deze groep kan zich vinden in deze visie.

ACTIES

1. We zetten in onze productontwikkeling en communicatie in op een **spreiding van bezoekers in tijd en ruimte** via de 6 thema's.
2. We werken samen met partners om de **leefbaarheid** van een omgeving te monitoren en te bewaken.
3. We werken verder aan het **uitbreiden van het draagvlak** voor de visie 'Reizen naar Morgen' en duurzaam ondernemen bij de toeristische sector, onder andere via de 'Reizen naar Morgen'-Academie.
4. We bekijken hoe we in het **ambassadeurs-onderzoek** kunnen peilen naar leefbaarheid binnen de context van toerisme.

Uitstoot van — broeikasgassen

AMBITIE

De uitstoot van broeikasgassen door toerisme in en naar Vlaanderen wordt gereduceerd naar analogie met de internationale richtlijnen zoals de European Green Deal en de Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism. Toerisme Vlaanderen heeft oog voor duurzaam doch comfortabel en betaalbaar vervoer vanuit zijn belangrijkste Europese markten. Het lokale transportaanbod biedt voldoende groene mobiliteitsalternatieven voor de internationale toerist.

De toeristische sector realiseert klimaatneutrale verwarming van infrastructuur en duurzame productie en verwerking van middelen voor toeristische consumptie.

DOELSTELLINGEN

- De uitstoot van broeikasgassen gegenereerd door de verplaatsingen van buitenlandse bezoekers daalt tegen 2030 met 25% tegenover 2019. De uitstoot van hun verblijf daalt tegen 2030 met 50%.
- Toerisme Vlaanderen neemt de aspecten van klimaatneutraliteit zoals groene energie op als voorwaarde in zijn volgende subsidieprojecten, rekening houdend met de mogelijke erfgoedwaarde.

ACTIES

1. We werken een **leidraad** uit rond partnerschappen met duurzame vervoersoperatoren om te komen tot reductie van broeikasgassen.

2. We blijven de **koolstofvoetafdruk** van onze bezoekers en organisatie monitoren.
3. We meten de **uitstoot van de evenementen** die we zelf of mee organiseren binnen de 6 thema's, en werken **richtlijnen** uit om deze impact te verlagen.
4. Binnen het culinaire thema stimuleren we de **shift van dierlijke naar plantaardige eiwitten** en het gebruik van lokale producten bij de horeca.
5. We ondertekenen de **Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism** en het **Net Zero Carbon Events Initiative** en maken gebruik van deze netwerken om onze werking rond duurzaamheid aan te scherpen en kennis te delen.

Duurzaamheidsaspecten voor onze interne werking

Afvalbeheer en gebruik — van grondstoffen

AMBITIE

Zowel voor de inhoudelijke als logistieke werking van Toerisme Vlaanderen worden duurzame goederen en diensten ingezet. Voor de bouw, renovatie, opbouw van promotionele infrastructuur en herinrichting van het kantoor en eigen patrimonium gebruiken we maximaal de aanwezige grondstoffen. Bij bouwprojecten zoeken we een alternatief als de negatieve impact op nieuwe en/of bestaande grondstoffen te groot blijkt te zijn.

In het kantoor en patrimonium en bij eigen evenementen genereren we nauwelijks nog afval.

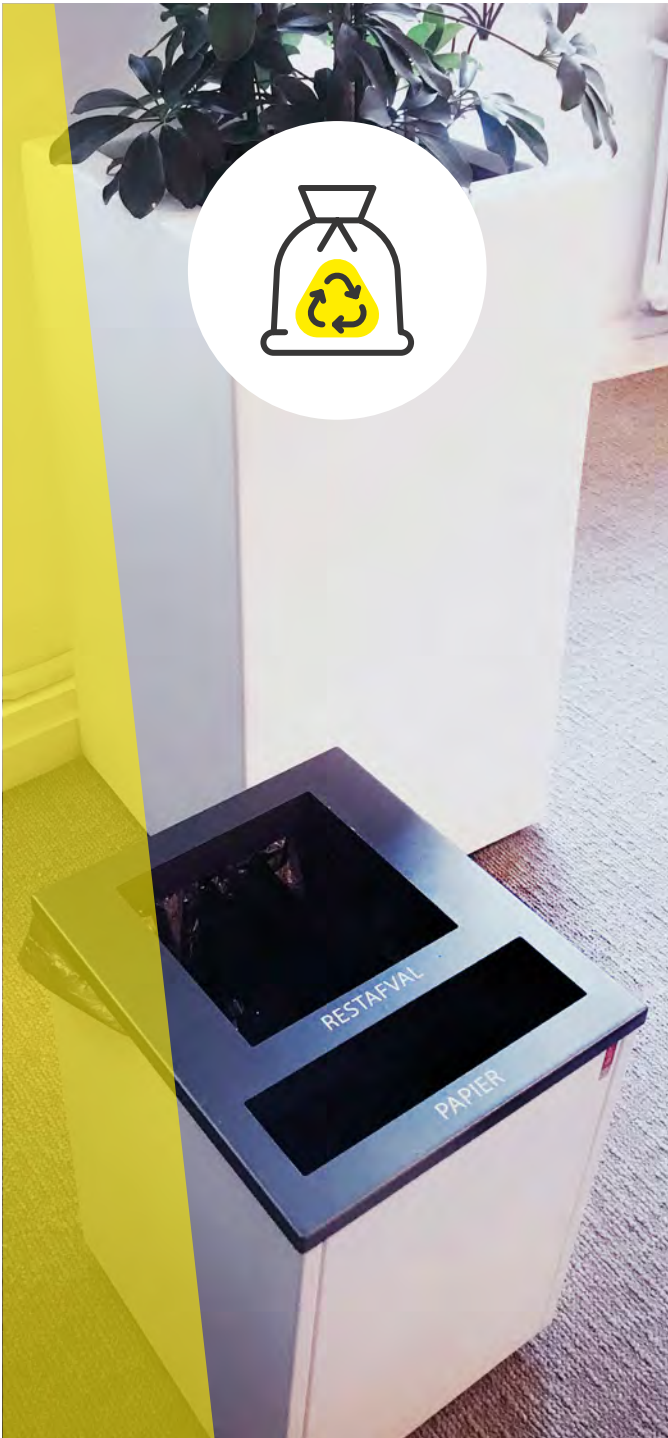
DOELSTELLINGEN

- Elke aankoop binnen Toerisme Vlaanderen gebeurt op basis van een duurzaam aankoopbeleid.
- Het huishoudelijk afval in het kantoor en het patrimonium daalt tegen 2030 met 75% en wordt volledig selectief ingezameld.
- Tegen 2030 verminderen we de materiaalvoetafdruk van de interne organisatie met 30%.

ACTIES

1. We ontwikkelen in samenwerking met het Facilitair Bedrijf een **duurzaam aankoopbeleid** voor onze inhoudelijke en logistieke werking.

2. We monitoren nauwkeurig de **hoeveelheid afval** die in ons kantoor en onze sites in eigen beheer, in relatie tot het gebruik ervan wordt gegenereerd en werken op basis daarvan een plan uit om deze hoeveelheid te **verminderen**.
3. We zetten acties op om de **bewustwording van aankopen en afvalbeheer** bij de medewerkers van Toerisme Vlaanderen te vergroten.
4. We monitoren de **materiaalvoetafdruk** van ons patrimonium en zetten een programma op om die te verkleinen.

— Water

AMBITIE

In het patrimonium van Toerisme Vlaanderen wordt minder drinkwater verbruikt en wordt water maximaal opgevangen en hergebruikt. We vermijden verharding op de eigen sites, zodat hemelwater kan infiltreren in de bodem. Ook bij projecten die geen vergunning nodig hebben, verwachten we dezelfde standaard.

DOELSTELLINGEN

- Het drinkwaterverbruik van het kantoor en patrimonium van Toerisme Vlaanderen wordt tegen 2030 met 40% en tegen 2024 met 20% verminderd.
- Alle eigen nieuwbouw- en renovatieplannen integreren de maximale ontharding en opvang van regenwater.
- Alle nieuwbouwprojecten in eigen patrimonium doorstaan de watertoets en bevinden zich in niet-overstromingsgevoelig gebied.

ACTIES

1. We voeren de **waterbesparende maatregelen** uit volgens het vastgoedplan van Toerisme Vlaanderen.
2. We monitoren het **waterverbruik** van ons kantoor en indien mogelijk ook van onze buitenlandkantoren en patrimonium in eigen beheer, in relatie tot het gebruik ervan.
3. We informeren onze medewerkers hoe ook zij het waterverbruik op kantoor kunnen helpen verminderen.

— Energieverbruik

AMBITIE

Het energieverbruik van het kantoor en patrimonium van Toerisme Vlaanderen is, rekening houdend met de erfgoedwaarde, aanzienlijk gedaald. De gebruikte stroom is afkomstig van duurzame energiebronnen.

DOELSTELLINGEN

- Het primaire energieverbruik in het kantoor en patrimonium van Toerisme Vlaanderen daalt tegen 2030 met 35% tegenover 2015 (waar mogelijk).
- We nemen voor het eigen patrimonium onder eigen beheer voor 100% groene stroom af.
- De CO₂-emissies van het eigen patrimonium als gevolg van gas- en stookolieverbruik dalen tegen 2030 met 55% tegenover 2015.

ACTIES

1. Het **vastgoedplan** van Toerisme Vlaanderen wordt verder uitgewerkt en opgeleverd in 2023.
2. We monitoren het **energieverbruik en de uitstoot** van ons kantoor en, indien mogelijk, ook van onze buitenlandkantoren en al onze sites in eigen beheer, in relatie tot het gebruik ervan.
3. We informeren onze medewerkers hoe ook zij het energieverbruik op kantoor kunnen helpen verminderen.

Ecologische producten — en diensten

AMBITIE

Werken met ecologische producten en diensten is de eerste optie voor Toerisme Vlaanderen. We geven altijd het goede voorbeeld en opteren bij de keuze van materialen en leveranciers voor de meest duurzame optie.

DOELSTELLINGEN

- Tegen 2024 is 50% van onze leveranciers in het bezit van een duurzaamheidslabel- of strategie.
- Alle materialen die gebruikt worden voor standenbouw, badges, giveaways ... zijn van duurzame oorsprong, herbruikbaar en sluiten de materialenkringloop.

ACTIES

1. We ontwikkelen voor de middelen (decoratie, goodies, catering, communicatie...) die op eigen evenementen, beurzen, congressen ... worden gebruikt **richtlijnen rond herbruikbare materialen**.
2. We gaan steeds actief na of een leverancier in het bezit is van een **duurzaamheidscertificaat of -strategie en welke duurzaamheidsinspanningen** hij of zij levert.
3. We meten de **impact van de eigen evenementen** en bekijken telkens hoe we die duurzamer kunnen organiseren, zowel op organisatorisch als inhoudelijk vlak.

4. We onderzoeken hoe we voor de **eigen sites** een duurzaamheidscertificaat kunnen behalen.
5. We kiezen maximaal voor **plantaardige en seizoensgebonden** maaltijden op de eigen evenementen, met aandacht voor deelnemers met intoleranties en allergieën.

Ecologisch duurzaam — personeelsbeleid

AMBITIE

Ecologische duurzaamheid maakt naast de bestaande mensgerelateerde dimensie integraal deel uit van het personeelsbeleid van Toerisme Vlaanderen. Zo werken de medewerkers actief samen aan de verduurzaming van de organisatie en de bestemming. Daarbij wordt extra aandacht gegeven aan werkgerelateerde verplaatsingen, de impact van het aankoopbeleid, het water- en energieverbruik op kantoor, en het verminderen van afval.

DOELSTELLINGEN

- De uitstoot van alle werkgerelateerde verplaatsingen van de medewerkers van Toerisme Vlaanderen daalt tegen 2030 met 25% tegenover 2019.
- Alle medewerkers van Toerisme Vlaanderen kennen het duurzaamheidsbeleid binnen de organisatie en passen de principes toe in hun dagdagelijkse activiteiten.

ACTIES

1. We werken een **mobiliteitsbeleid** uit voor Toerisme Vlaanderen om de uitstoot van de verplaatsingen voor een dienstreis of woon-werkverkeer te verminderen.
2. We **compenseren alle vliegtuigreizen** voor onze organisatie via een CO₂-compensatiesysteem.

3. We blijven de **koolstofvoetafdruk** van onze organisatie monitoren.
4. We zetten **communicatieacties** op om onze medewerkers te informeren over onze **duurzaamheidsdoelstellingen** en impact (energie, water, afval, emissies...).
5. We organiseren **opleidingen** om alle medewerkers meer inzicht te geven in duurzame aankopen, verbruik van water en energie, vermindering van afval
6. We **rapporteren** op jaarlijkse basis over de evolutie naar onze medewerkers, deels gebaseerd op de verplichte rapporteringen die we nu al uitvoeren.

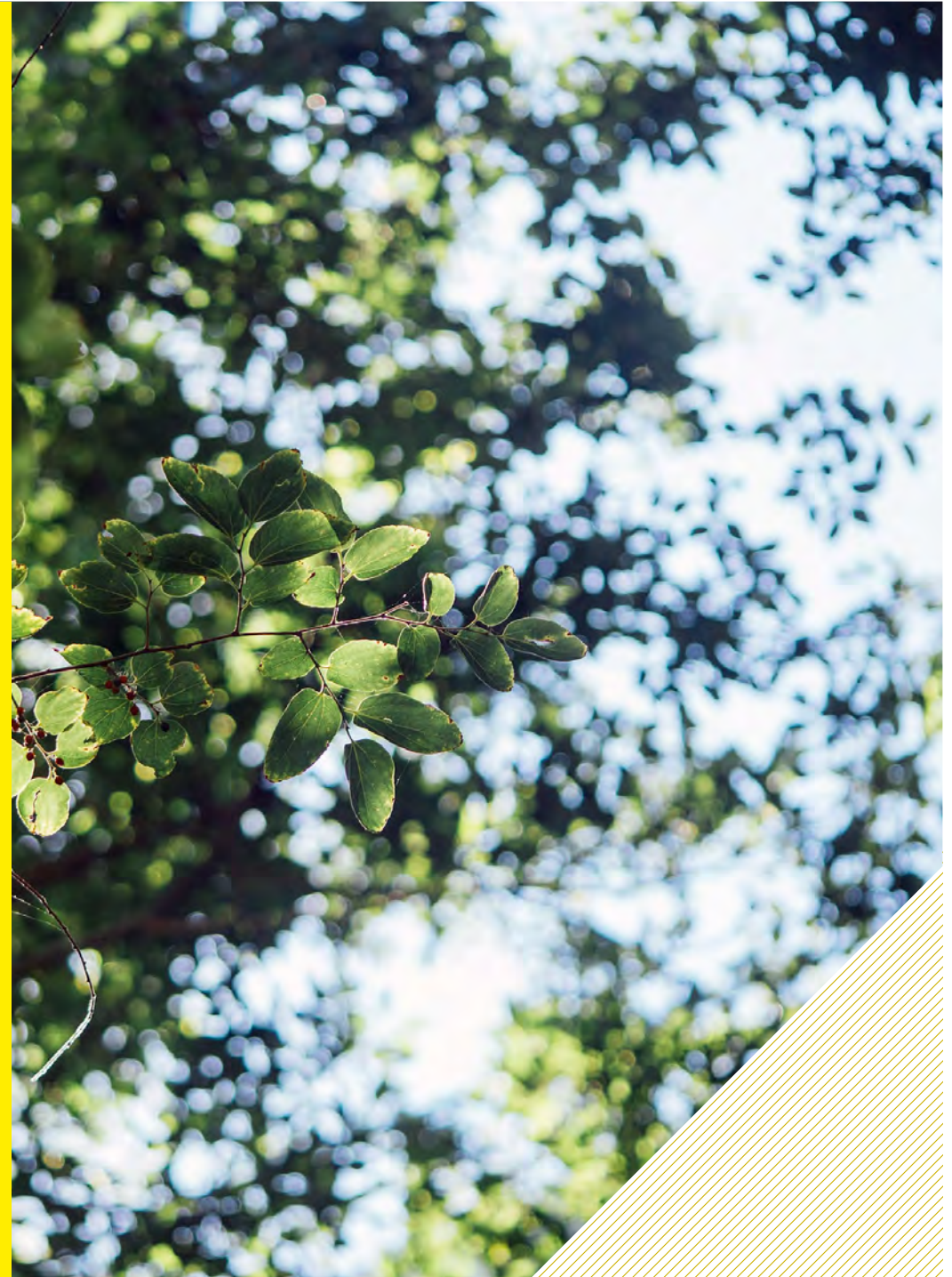

Implementatie

Het succes van dit duurzaamheidsplan is afhankelijk van de praktische organisatie voor de uitrol ervan. Toerisme Vlaanderen kan alleen zijn duurzaamheidsambities waarmaken als het plan door de volledige organisatie gedragen wordt. Duurzaamheid wordt een verhaal van elke hub en elk thema.

Een **duurzaamheidscoördinator** en een **team van interne ambassadeurs** bewaren het overzicht. Niet alleen zorgen ze voor de integratie van duurzaamheid in de reguliere werking van Toerisme Vlaanderen. Ze bieden ook de nodige inspiratie zodat elke medewerker met de doelstellingen aan de slag kan.

Samen zetten we woorden om in daden. Want alleen zo wordt Toerisme Vlaanderen een duurzame organisatie die klaar is voor de uitdagingen van vandaag en morgen.

Vlaanderen
is toerisme

© Raf Kerelsleger & Ruud Lathouwers / studiovision.be

VRAGEN?

Contacteer ons via
duurzaamheid@toerismevlaanderen.be